

Raportul de activitate CNSPIS 2017

Introducere

Având în vedere faptul că în noua sa componență CNSPIS a fost numit pentru un mandat de 4 ani prin OMENCȘ nr. 6110 din 16 decembrie 2016, publicat în „Monitorul Oficial” nr. 1070/30 dec. 2016, activitatea propriu-zisă a Consiliului a început în ianuarie 2017, prima sa ședință plenară având loc în ziua de 13 ianuarie 2017, în prezența secretarului de stat pentru învățământul superior, prof. dr. Gigel Paraschiv.

Rapid, Consiliul și-a stabilit mecanismele și modul de lucru. A fost elaborat și adoptat Regulamentul intern de funcționare al Consiliului, și au fost constituite 8 grupuri de lucru permanente denumite comisii. Totodată, până la finele lunii februarie Consiliul a adoptat prin vot electronic planul anual de activitate pe anul 2017. Acest plan anual de activitate a cuprins mai multe componente dintre care menționăm: răspunsul la solicitările MEN de analize și puncte de vedere în domeniul de competență a CNSPIS; întreprinderea demersurilor instituționale pentru operaționalizarea Sistemului Integrat Național Educațional (SINED) și îndeosebi a componentei Registrul Educațional Integrat (REI); stabilirea unor proceduri de colaborare cu instituții precum Institutul Național de Statistică, Institutul de Științe ale Educației sau Institutul Național de Cercetare științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale; analiza sistemului de indicatori de monitorizare și calitate a învățământului superior și elaborarea unei propuneri de actualizare a acestuia.

Modul de organizare a activității CNSPIS

În anul 2017 Consiliul s-a reunit în cadrul a 5 ședințe plenare, la care majoritatea membrilor au participat direct, prin prezență fizică sau prin videoconferință; de asemenea, de câte ori a fost nevoie, membrii Consiliului au analizat și aprobat documentele pregătite de Biroul Operativ al CNSPIS sau de diversele grupuri de lucru prin vot electronic.

Între ședințele plenare, activitatea curentă a Consiliului a fost asigurată de Biroul Operativ, de comisiile permanente și de grupurile de lucru ale CNSPIS, fiind totodată sprijinită în mod exemplar de secretariatul tehnic și de aparatul de lucru pus la dispoziție de UEFISCDI.

Biroul Operativ al CNSPIS s-a întrunit în ședințe în medie de două ori pe lună și a folosit intensiv și mijloacele de cooperare electronică. La unele dintre ședințele Biroului Operativ, în funcție de problemele care trebuiau rezolvate, au participat și alți membri ai Consiliului.

Pentru diversele componente ale activității CNSPIS au fost organizate 8 grupuri de lucru permanente (comisiile CNSPIS):

1. Coordonare & monitorizare platforme electronice pentru învățământul superior ANS & RMU
2. Prognoza sistemului de învățământ superior
3. Elaborare și testare indicatori referitori la absolvenții și piața muncii
4. Elaborare și testare indicatori referitori la dimensiunea didactică /de formare a învățământului superior
5. Elaborare și testare indicatori referitori la activitatea de cercetare
6. Elaborare și testare indicatori referitori la capacitatea instituțională și eficacitatea managementului universitar
7. Elaborare și testare indicatori referitori la dimensiunea socială a învățământului superior
8. Elaborare și testare indicatori referitori la internaționalizarea învățământului superior

Activitatea comisiilor s-a desfășurat în mod diferențiat, funcție de specificul tematic ca și de disponibilitatea membrilor. Cele mai multe comisii s-au întrunit în ședințe lunare, folosind totodată intensiv mijloacele electronice de comunicare. Documentele elaborate de comisii, ca și rapoartele acestora, sunt accesibile pe spațiul dedicat din owncloud.

Pentru a răspunde unor solicitări explicite ale MEN, au fost alcătuite grupuri de lucru speciale, care au asigurat elaborarea proiectelor de fundamentare a cifrei de școlarizare pentru anii universitari 2017/2018 și 2018/2019 și de propunere CNSPIS pentru metodologia de alocare a cifrei de școlarizare pe domenii universitare pentru studii universitare de licență, master și doctorat. La solicitarea Consiliului și pornind de la propunerile acestuia, prin OMEN nr. 5484 din 13 noiembrie 2017 a fost aprobată completarea cu 16 experți externi a grupurilor de lucru ale CNSPIS, care au participat îndeosebi la pregătirea propunerii CNSPIS de metodologie de alocare a cifrei de școlarizare pentru anul universitar 2018/2019 și a raportului privind sistemul indicatorilor folosiți în sistemul de învățământ superior din România.

Pe lângă reuniunile și activitățile din București, președintele CNSPIS a reprezentat Consiliul la Forumul Organizațiilor Studențești din România (FOSR) organizat de ANOSR la Cluj-Napoca (9-10 august 2017) și la reuniunile Consiliului Național al Rectorilor de la Craiova (7-8 octombrie 2017) și Iași (17-19 noiembrie 2017).

Realizări

Activitățile propuse prin planul anual de activitate pe anul 2017 au fost realizate în cea mai mare parte, una singură dintre acestea trebuind să fie reportată pe anul 2018 (Analiza rezultatelor raportării indicatorilor de calitate de către instituțiile de învățământ superior de stat din România în anii 2015 și 2016), deoarece datele primare pentru realizarea acestei analize încă nu au fost publicate de CNFIS.

Evident, prioritară a fost elaborarea documentelor și analizelor solicitate de MEN. În acest cadru, CNSPIS a transmis MEN la termen următoarele documente:

- ✓ Fundamentarea cifrei de școlarizare pentru anul 2017/2018
- ✓ Recomandarea CNSPIS cu privire la cerințele și calendarul elaborării și adoptării unei metodologii de alocare și de stabilire a unor domenii prioritare de studii pentru anul universitar 2017/2018
- ✓ Fundamentarea cifrei de școlarizare pentru anul universitar 2018/2019
- ✓ Propunerea Consiliului Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior privind metodologia de alocare a cifrei de școlarizare pe domenii universitare pentru studii universitare de licență, master și doctorat în anul 2018/2019
- ✓ Raportul și recomandările privind indicatorii de monitorizare ai învățământului superior din România

Pe de altă parte, în comunicarea cu conducerea MEN și cu Direcția Generală Învățământ Superior, CNSPIS a insistat asupra necesității de a îmbunătăți sistemul instrumentelor de colectare de date și de analiză a funcționării sistemului de învățământ superior și a corelării sale cu nevoile pieței muncii, precum și asupra utilității unor ample consultări cu toți factorii interesați, mai ales în cazul unor teme sensibile, cum ar fi metodologia de alocare a cifrei de școlarizare. În această privință, rezultatele au fost variabile. Pe de o parte, au fost realizate progrese în funcționarea platformelor ANS și RMU. CNSPIS a acționat pentru intensificarea

colaborării dintre MEN și INS. Începând cu luna octombrie 2017, au fost realizate progrese în comunicarea cu Ministerul Muncii și Justiției Sociale și instituțiile din coordonarea acestuia, vizând mai ales realizarea și operaționalizarea unui protocol de schimb de date între ministere, în vederea realizării unor analize care să vizeze angajabilitatea absolvenților de studii superioare pe domeniile absolvite. Până la această dată, demersurile insistente ale CNSPIS, susținut de MEN, de a perfecta acest protocol și de a obține date din REVISAL cu privire la absolvenții de studii superioare, s-au bucurat doar de acorduri de principiu, a căror concretizare va trebui realizată în anul 2018. Din motive independente de CNSPIS, reglementarea normativă a funcționării bazelor de date utilizate de MEN pentru învățământul superior rămâne de realizat în viitor, fie prin HG, fie prin OMEN.

O preocupare importantă a CNSPIS a fost și consolidarea capacității proprii de analiză. În această privință, pe lângă activitățile curente din cadrul comisiilor și grupurilor de lucru ale Consiliului, în vederea dezvoltării și îmbunătățirii competențelor în lucrul cu date statistice (prelucrare primară, analiză și prezentare rezultate), în special pentru extragerea, prelucrarea și analiza primară a datelor raportate în platformele ANS și RMU și realizarea de rapoarte, grafice și infografice fost organizată o sesiune de training care s-a desfășurat cu sprijinul Universității Ovidius din Constanța, în perioada 31.08.2017-02.09.2017 și la care au participat reprezentanți ai CNSPIS și experți ai UEFISCDI din Direcția Învățământ superior. Acest tip de training-uri și activități va trebui continuat și amplificat în anii următori.

Perspective și priorități pentru anii 2018-2020

Activitatea din anul 2018 va începe sub semnul consultării publice asupra propunerii de metodologie de alocare a cifrei de școlarizare pentru anul universitar 2018/2019. Consiliul va acționa pentru a promova implementarea principiilor enunțate în propunerea sa, pentru realizarea de analize și pentru pilotarea în anul 2018 a unor mecanisme de alocare pe domenii prioritare a unei fracțiuni a cifrei de școlarizare, urmând ca în anii următori, după evaluarea aplicării acestor mecanisme și odată cu îmbunătățirea capacității de prognozare a nevoilor de specialiști înalt calificați ale diverselor sectoare economico-sociale și cu realizarea unor studii concrete referitoare la aceste nevoi într-un orizont de timp de 5-10 ani, să se poată trece la mărirea ponderii locurilor alocate pe domenii de studii considerate prioritare.

O prioritate va trebui să fie perfectarea protocolului cu Inspekția Muncii în vederea asigurării posibilității de a utiliza datele din REVISAL și alte baze de date relevante pentru a putea trasa angajabilitatea absolvenților de studii superioare.

Pentru a putea răspunde solicitărilor MEN privind elaborarea metodologiei de alocare a cifrei de școlarizare pe domenii universitare, CNSPIS va milita în continuare, așa cum a făcut-o și în 2017, pentru fundamentarea deciziilor pe studii riguroase și ample, pe prognoze ce trebuie să devină instrumente curente de planificare educațională, menite să atenueze discrepanțele ce apar între cererea și oferta de muncă superior calificată. Luând notă de recomandările numărul 3 și 6 din Raportul de audit al performanței în învățământul superior elaborat de Curtea de Conturi în 2016 (care prevăd că: „În scopul planificării mai judicioase a politicilor educaționale din învățământul superior este necesară elaborarea într-o manieră continuă și sistematică, de prognoze privind cererea de forță de muncă superior calificată pe ramuri ale economiei și în structură ocupațională în corelare cu domeniile de pregătire.”), CNSPIS reiterează solicitarea către MEN de a lansa, eventual în parteneriat cu Ministerul Muncii și Justiției Sociale, apeluri de proiecte pentru efectuarea studiilor necesare fundamentării cifrelor de școlarizare din învățământul superior și a modului de repartizare a acestora pe universități și pe domenii de studiu. CNSPIS exprimă convingerea că numai prognoze rezultate în baza unor studii aprofundate, efectuate de echipe de experți interdisciplinare și trans-sectoriale, care să implice un număr cât mai mare de părți interesate, atât din sectorul public cât și din cel privat, pot constitui premise solide pentru cheltuirea cu economicitate, eficiență și eficacitate a fondurilor publice în învățământul terțiar.

De asemenea, CNSPIS va trebui să intensifice eforturile pentru perfecționarea sistemului indicatorilor de monitorizare a învățământului superior prin elaborarea și pilotarea unor indicatori cât mai relevanți pentru diversele componente ale activității instituțiilor de învățământ superior, în consultare și colaborare cu diverșii actori sociali interesați.

Totodată, vor trebui consolidate capacitatea de analiză și capitalul social al Consiliului prin atragerea de experți externi și prin colaborarea cu diverse instituții având interese similare și/sau convergente, din țară și din străinătate.